

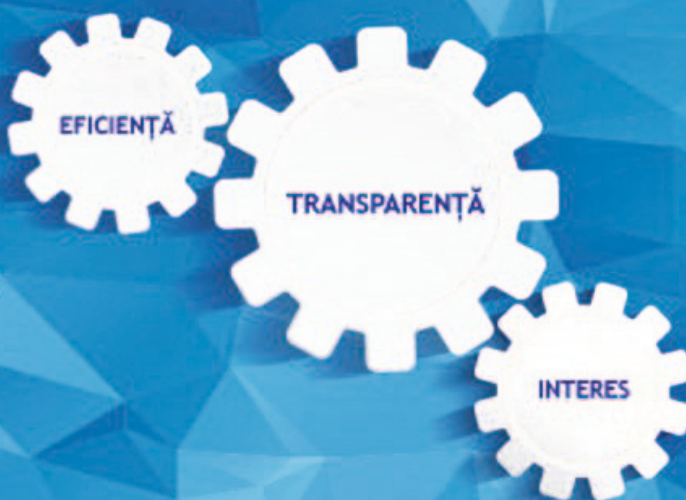
UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

RAPORT FINAL CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA ȘI PARCURGEREA PROCEDURILOR DE TRANSPARENȚĂ DECIZIONALĂ ȘI CONSULTARE PUBLICĂ

AGENȚIA NAȚIONALĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Cuprins:

Introducere	3
Context	6
Scop	7
Metodologie	8
1. Organizarea evenimentelor de tip consultare publică.....	8
1.1 Pregătirea etapelor de consultare publică	10
1.2 Desfășurarea procesului de consultare publică	12
2. Colectarea și analizarea informațiilor	15
2.1 Metoda de colectare a datelor în timp real	15
2.2 Analiza datelor colectate.....	15
3. Sintetizarea rezultatelor post consultare publică	16
3.1 Structurarea observațiilor și propunerilor	17
3.2 Sinteza informațiilor relevante obținute	25
4. Concluzii și propuneri	33
5. Anexa	38

AGENȚIA NAȚIONALĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI

SCHIMBAREA ÎN BINE ȚINE DE TINE!

Introducere

Context

Agenția Națională a Funcționarilor Publici derulează proiectul „*ETICA - Eficiență, Transparență și Interes pentru Conduita din Administrație*”, cod SIPOCA 63. Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014-2020, cererea de proiecte nr. IP 7/2017 „*Sprijin pentru secretariatul tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție și măsuri privind remediarea lacunelor legislative cu privire la consilierul de etică, protecția avertizorului în interes public și interdicțiile post-angajare (pantouflageul)*”, Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente, Obiectivul specific 2.2 - Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice.

Prin obiectivul general, proiectul vizează - Dezvoltarea capacității autorităților și instituțiilor publice de a promova valori precum cinste, probitate, onestitate, în special prin creșterea transparenței, a gradului de cunoaștere și înțelegere a standardelor etice, a eficienței aplicării instrumentelor specifice și printr-o cultură a responsabilității.

În același timp, prin obiectivele sale specifice, proiectul își propune să acorde sprijin pentru fundamentarea deciziilor de actualizare a cadrului general pentru definirea, facilitarea aplicării și monitorizarea conformității cu normele de conduită, să ofere soluții pentru o mai bună valorificare a potențialului utilizării tehnologiilor IT în activitatea consilierilor de etică, inclusiv prin actualizarea instrumentelor existente, să elaboreze și să inițieze strategii de comunicare în legătură cu standardele etice și obligațiile privind conduita din administrație, pe o perioadă de 3-4 ani și să creeze un sistem coerent de abordare a cerințelor privind dezvoltarea de cunoștințe, competențe și abilități în legătură cu standardele etice și aplicarea lor ulterioară, în activitățile curente.

AGENȚIA NAȚIONALĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI

SCHIMBAREA ÎN BINE ȚINE DE TINEI

Proiectul s-a adresat unui grup țintă de 800 persoane selectate din rândul personalului autorităților și instituțiilor publice (personal de conducere și de execuție), cu mențiunea că o persoană poate avea concomitent una, două sau toate calitățile menționate, selectate după cum urmează:

- 700 persoane reprezentând utilizatori actuali ai platformei informatice utilizată pentru raportările privind respectarea normelor de conduită și situația implementării procedurilor disciplinare;
- 350 persoane reprezentând grup-țintă în activitățile de formare destinate consilierilor de etică, potențialilor consilieri de etică și managerilor din autorități și instituții publice;
- 10 funcționari din cadrul instituțiilor direct responsabile cu îndeplinirea activităților prevăzute în Strategia Națională Anticorupție 2016 - 2020, Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 și Strategia privind dezvoltarea funcției publice 2016-2020, precum și cu centralizarea și raportarea informațiilor rezultate din monitorizarea respectării normelor de conduită de către funcționarii publici și a implementării procedurilor disciplinare - Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, Ministerul Justiției;
- 30 persoane provenite din rândul demnitarilor și aleșilor locali.

O componentă importantă în cadrul proiectului a fost reprezentată de formarea profesională, activitate care s-a desfășurat prin intermediul:

- unui program-pilot de formare a consilierilor de etică, cu 2 module distincte, unul pentru consilierii de etică în funcție și unul pentru persoane care ar trebui să îndeplinească și să se califice pentru funcția de consilier de etică, în urma căruia s-a realizat selectarea și instruirea în domeniul eticii și a codului de conduită pentru un număr de 100 consilieri de etică și 99 potențiali consilieri de etică;

AGENȚIA NAȚIONALĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI

- a trei comunități de practică care au desfășurat activități în cadrul a 9 întâlniri față în față/workshopuri și prin participarea la întâlniri on-line, având ca rezultat învățarea aplicată, interactivă și colaborativă și care a facilitat membrilor, posibilitatea punerii în practică a unor concepte abstracte și/sau teoretice deja cunoscute din domeniul eticii și codului de conduită;
- unui program de formare destinat managerilor din autorități și instituții publice, în urma căruia s-a realizat selectarea și instruirea în domeniul eticii și a codului de conduită pentru un număr de 150 manageri;
- unui program de formare destinat persoanelor care au calitatea de demnitar sau de ales local, în urma căruia s-a realizat selectarea și instruirea în domeniul eticii și a codului de conduită a unui număr de 17 demnitari și aleși locali.

În cadrul proiectului „*ETICA - Eficiență, Transparență și Interes pentru Conduita din Administrație*”, cod SIPOCA 63, au fost organizate și s-au desfășurat 14 evenimente regionale de tip consultare publică, câte 2 în fiecare regiune de dezvoltare, fiecare dintre aceste evenimente s-au derulat pe durata a două zile și au cuprins 2 secțiuni succesive distincte - una destinată persoanelor care își desfășoară activitatea în cadrul autorităților și instituțiilor publice și una destinată publicului larg.

Evenimentele de tip consultare publică organizate au avut în vedere intrarea în vigoare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, care prin Art. 597 alin. (2) lit. k) abrogă Legea nr. 7/2004 republicată, privind Codul de conduită a funcționarilor publici și care reglementează conform Art. 451 - Art.457 o serie de norme referitoare la consilierea etică a funcționarilor publici și la asigurarea, informarea și raportarea cu privire la normele de conduită.

În același timp a fost vizat și art. 625 alin. (1) lit. c) care prevede că în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 să se aprobe la propunerea ministerului cu atribuții în domeniul

administrației publice și a Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, normele de aplicare a reglementărilor legale în vigoare cu privire la consilierul de etică.

Procesul de consultare publică s-a desfășurat în perioada 12 decembrie 2019 - 11 martie 2020, fiind o activitate în cadrul proiectului „*ETICA - Eficiență, Transparență și Interes pentru Conduita din Administrație*”, cod SIPOCA 63, cod MySMIS 119741, derulat de Agenția Națională a Funcționarilor Publici.

Evenimentele de tip consultare publică planificate și realizate au fost în concordanță cu obiectivele proiectului și au contribuit prin rezultatele obținute la stabilirea unor criterii în ceea ce privește luarea deciziilor care vizează evoluțiile cadrului general pentru definirea, facilitarea aplicării și monitorizarea conformității cu normele de conduită.

Scop

Scopul derulării acestor evenimente de tip consultare publică a fost acela de a dezbate și a clarifica aspecte cu privire la legislația în vigoare pentru îmbunătățirea cadrului legal. Astfel s-au dezbătut împreună cu grupurile interesate, principalele reglementări prevăzute în Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ cu modificările și completările ulterioare în cazul consilierului de etică, cu referire la Secțiunea 3: Consilierea etică a funcționarilor publici și asigurarea informării și a raportării cu privire la normele de conduită, mai precis Art. 451 obligațiile autorităților și instituțiilor publice cu privire la asigurarea, consilierii etice a funcționarilor publici și a informării și a raportării cu privire la normele de conduită; Art. 452: Consilierul de etică; Art. 453: Incompatibilități cu calitatea de consilier de etică; Art. 454: Atribuțiile consilierului de etică; Art. 455: Evaluarea activității consilierului de etică; Art. 456: Încetarea calității de consilier de etică; Art. 457: Informarea publicului cu privire la respectarea obligațiilor și a normelor de conduită.

Rezultatele obținute în urma colectării opiniilor formulate de participanți pot contribui la clarificarea unor aspecte, care vor putea contura viitorul cadru general

pentru definirea, facilitarea aplicării și monitorizarea conformității cu normele de conduită în entitățile publice, fiind integrate în procesele decizionale, cu scopul de a îmbunătăți forma și conținutul normelor de aplicare aferente reglementărilor legale prezentate mai sus.

Consultarea publică s-a derulat prin intermediul a 14 evenimente organizate în toate regiunile de dezvoltare din țară sub forma dezbaterilor față în față, fiecare eveniment a fost desfășurat pe durata a două zile și s-a adresat în prima zi persoanelor care își desfășoară activitatea în cadrul autorităților și instituțiilor publice, în timp ce a doua zi a fost destinată publicului.

Obiectivele propuse au urmărit ca organizarea dezbaterilor să ofere participanților un grad ridicat de înțelegere asupra subiectelor abordate, să permită exprimarea neîngrădită a observațiilor și propunerilor, având ca finalitate obținerea de propuneri utile, concrete și relevante cu privire la calitatea reglementărilor legale ce vizează activitatea de consiliere etică, precum și asupra procesului de implementare și aplicare a acestor reglementări în cadrul autorităților și instituțiilor publice și la nivelul comunității.

Metodologie

Prezentul raport final este structurat pe trei capitole care evidențiază modalitatea de organizare și parcurgere a procedurilor de transparență decizională și consultare publică, analizarea și sintetizarea informațiilor extrase din opiniile participanților față de subiectele de etică abordate și corelarea acestora cu rezultatele analizei cu privire la nevoile de dezvoltare în domeniul definirii și facilitării aplicării normelor de conduită realizată în cadrul proiectului ETICA și se încheie cu prezentarea concluziilor și precizarea de recomandări.

Capitolul 1 prezintă etapele metodologice, organizarea și desfășurarea evenimentelor de tip consultare publică. Capitolul 2 exemplifică procesul de colectare a datelor în timp real și analiza acestor date. Capitolul 3 cuprinde o

structurare a observațiilor și propunerilor prezentate de participanți și sintetizarea informațiilor relevante.

1. Organizarea evenimentelor de tip consultare publică

Pentru organizarea unor dezbateri eficiente, care să ducă la realizarea obiectivelor propuse, procesul de consultare publică trebuie să parcurgă cu atenție și integralitate toate etapele esențiale impuse de Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, dar și de standardele de performanță în consultările publice.

În acest sens, organizarea și desfășurarea consultărilor publice au impus parcurgerea următoarelor etape metodologice:

- Pregătirea consultării publice:
 - evaluarea aplicabilității reglementărilor legale supuse consultării publice;
 - identificarea grupurilor de persoane fizice sau persoane juridice, inclusiv autorități publice, implicate în implementarea actului normativ ce pot fi afectate pozitiv sau negativ de propunerea de reglementare și a altor tipuri de părți interesate;
 - stabilirea formatului de consultare publică;
 - desemnarea responsabilului care organizează și administrează consultarea publică și colaboratorii acestuia;
 - stabilirea obiectivelor;
 - stabilirea părților interesate și a grupului țintă;
 - selectarea documentelor și temelor propuse spre dezbateri;
 - elaborarea agendei;
 - stabilirea metodei de colectare a observațiilor și propunerilor;
 - stabilirea metodei de analiză a datelor post-consultare și de prezentare a rezultatelor;

- elaborarea conținutului prezentat în anunț și metoda de transmitere către grupul țintă;
- stabilirea perioadei și a locației de desfășurare;
- elaborarea anunțului.
- Desfășurarea consultării publice:
 - lansarea anunțului;
 - derularea dezbatărilor cu asigurarea dreptului de a expune observații și propuneri tuturor participanților;
 - colectarea datelor în timp real;
 - corelarea, analizarea și sintetizarea post-consultare a datelor obținute;
 - prezentarea rezultatelor.

În conformitate cu rezultatele și recomandările din Analiza cu privire la nevoile de dezvoltare în domeniul definirii și facilitării aplicării normelor de conduită, cât și în domeniul monitorizării conformității cu acestea, realizată în cadrul proiectului *ETICA - Eficiență, Transparență și Interes pentru Conduita din Administrație*”, cod SIPOCA 63, cod MySMIS 119741, precum și a schimbărilor impuse de noile reglementări legale care vizează consilierul de etică, din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației împreună cu Agenția Națională a Funcționarilor Publici au inițiat la data de 28.02.2020, în temeiul art. 451 alin. (3) și al art. 625 alin. (1) lit. c), din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, proiectul de Hotărâre a Guvernului privind procedura de desemnare, atribuțiile, modalitatea de organizare a activității și procedura de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale funcționarului public desemnat consilier de etică, precum și pentru aprobarea modalității de raportare a instituțiilor și autorităților în scopul asigurării

implementării, monitorizării și controlului respectării principiilor și normelor privind conduita funcționarilor publici.

Astfel, la ultimele 3 evenimente de tip consultare publică, a fost posibil să se dezbată aspecte relevante care au vizat reglementările legale din domeniul consilierii etice, beneficiarii direcți identificând probleme și propunând soluții care au putut fi integrate în procesul decizional și au contribuit la clarificarea schimbărilor preconizate a fi aplicate normelor legale aferente proiectului de act normativ mai sus amintit.

Prezentăm mai jos modalitatea de organizare și desfășurare a evenimentelor tip consultare publică:

1.1 Pregătirea etapelor de consultare publică

Au fost organizate întâlniri de lucru în cadrul cărora au fost prezentate procedurile/modalitățile de lucru/colaborare între entitățile cu responsabilități pe parcursul evenimentelor de consultare publică.

În cadrul acestor întâlniri de lucru au fost :

- stabilite obiectivele procesului de consultare publică:
 - colectarea opiniilor părților interesate cu privire la definirea și facilitarea aplicării normelor de conduită în instituțiile publice, precum și domeniul de monitorizare a conformității cu aceste norme;
 - feedback specific din partea părților interesate cu referire directă la comunicarea în domeniul eticii, la desemnarea consilierului de etică, la atribuțiile consilierului de etică, formarea, perfecționarea și evaluarea performanțelor profesionale ale consilierului de etică, la modul de raportare către ANFP, la palierul de conducere și la rolul complementar al consilierului de etică.
- identificate grupurile țintă:
 - persoane care își desfășoară activitatea în cadrul autorităților și instituțiilor publice;

- public larg (cetățeni, asociații, ONG-uri, universități, etc.)
- stabilite perioadele și calendarul evenimentelor de consultare publică:
 - s-au prezentat, analizat și acceptat calendarele pentru desfășurarea evenimentelor de tip consultare publică;
- stabilit modul de informare a participanților și de colectare a feedback-ului de la aceștia:
 - s-au prezentat, analizat și acceptat activitățile care se impun pentru desfășurarea evenimentelor de tip consultare publică;
 - au fost desemnați moderatorii;
 - s-a realizat și prezentat agenda consultărilor publice;
 - s-a realizat și prezentat chestionarele care au vizat gradul de satisfacție a participanților la consultările publice.
 - s-a verificat infrastructura care a fost utilizată la realizarea activităților, dacă îndeplinește cerințele solicitate de legislația în vigoare și corespunde scopului prevăzut în contract.
- s-a stabilit modul de colectarea a informațiilor obținute de la participanți și a recomandărilor formulate de către aceștia:
 - a fost realizată desemnarea persoanelor care au deținut pe parcursul consultărilor publice calitatea de raportor;
 - s-au desfășurat întâlniri unde raportorii au fost instruiți cu privire la: transparența decizională în administrația publică; organizarea și desfășurarea consultărilor publice - agenda de lucru, grupul țintă, structura raportului intermediar elaborat după fiecare consultare publică, rolul acestuia dar și modalitatea de raportare (prezentarea participanților, intervențiile acestora, opinii și propuneri, conținutul dezbaterilor și concluziile finale);

- s-a stabilit modul de prelucrare și interpretare a informațiilor colectate și integrate pentru sintetizarea rezultatelor și evidențierea aspectelor relevante identificate pe parcursul procesului de consultare;
- s-a stabilit forma și conținutul raportului final cu privire la organizarea și parcurgerea procedurilor de transparență decizională și consultare publică.

1.2 Desfășurarea procesului de consultare publică

Anunțarea evenimentelor:

- evenimentele de consultare publică s-au desfășurat în temeiul Legii nr. 52/2003 republicată, privind transparența decizională în administrația publică, astfel s-au publicat pe site-ul Agenției Naționale a Funcționarilor Publici invitațiile la evenimentele de tip consultare publică, data și locația unde s-au desfășurat evenimentele, agenda consultărilor și detalii cu privire la evenimente, asigurându-se prin desfășurarea numărului de 14 evenimente tip consultare publică, acoperirea celor 8 regiuni de dezvoltare și o bună reprezentare a persoanelor din cadrul autorităților și instituțiilor publice, precum și a publicului interesat, din regiunile respective;
- s-a realizat informarea privind documentele disponibile pentru consultare;
- s-a realizat informarea privind modalitatea de a formula recomandări și modul de colectare a acestora (daca este necesar: modul de înscriere la cuvânt, timpul alocat și alte detalii de desfășurare a evenimentului, pentru a se asigura dreptul la exprimare pentru fiecare participant).
- Desfășurarea evenimentelor:
 - în intervalul 12 decembrie 2019 - 11 martie 2020 în toate regiunile de dezvoltare din țară, au fost desfășurate 14 evenimente de tip consultare publică. Orașele alese au fost București, Târgoviște, Ploiești,

Brăila, Galați, Tg. Jiu, Craiova, Alba Iulia, Sibiu, Baia Mare, Cluj Napoca, Deva, Timișoara și Iași, evenimentele s-au derulat pe parcursul a 2 zile, în prima zi participanții au provenit din cadrul autorităților și instituțiilor publice, iar în a doua zi din rândul cetățenilor. Numărul total de participanți la cele 14 evenimente a fost de 931, din care 613 au provenit din cadrul autorităților și instituțiilor publice și 318 din rândul cetățenilor.

- în cadrul consultărilor publice, temele abordate au vizat conform agendei de lucru, următoarele subiecte: comunicarea în domeniul eticii în administrația publică; desemnarea consilierului de etică; atribuțiile consilierului de etică, fișa postului, modalitatea de organizare a activității, răspunderea; incompatibilități; evaluarea performanțelor profesionale ale consilierului de etică; încetarea calității de consilier de etică; modalității de raportare către ANFP, prezentarea aplicației informatice de raportare; responsabilități specifice privind procesul de raportare; publicitatea rapoartelor de monitorizare; Palierul de conducere - rol complementar consilierului de etică; Etica dezvoltării durabile, asigurarea egalității de șanse și a tratamentului nediscriminatoriu ca interes public.
- temele din agendă au fost corelate pe parcursul discuțiilor cu legislația în vigoare, O.U.G. 57/2019 privind Codul administrativ cu modificările și completările ulterioare.
- în cadrul acestor dezbateri participanții au formulat opinii care au făcut obiectul unor propuneri și observații atât cu privire la prevederile legale în vigoare, cât și la posibile adăugiri sau modificări pentru prevederile legale viitoare.
- la evenimentele de tip consultare publică alături de grupurile interesate, au participat reprezentanți din cadrul Ministerului Justiției,

reprezentanți din cadrul Ministerului Lucrărilor Publice Dezvoltării și Administrației și reprezentanți din cadrul Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, totodată evenimentele au dispus de prezența unui număr de 5 moderatori cu abilități și cunoștințe dovedite în problematica specifică organizării de consultări publice, (experimentați în moderarea consultărilor publice, în inițierea și facilitarea dezbaterilor între participanții precum și în centralizarea informațiilor/spețelor/exemplilor de bune practici relevante din cadrul consultărilor). La fiecare eveniment s-a asigurat prezența unui moderator și a unui raportor.

- pe tot parcursul desfășurării celor 14 consultări publice, activitatea moderatorilor a fost coordonată de un expert coordonator.
- după fiecare eveniment de tip consultare publică realizat, raportorii au elaborat rapoarte intermediare care au conținut aspectele relevante dezbătute precum și observațiile și propunerile prezentate de participanți.
- concluziile discuțiilor cuprinse în rapoartele intermediare au fost transmise departamentului de specialitate din cadrul ANFP spre a fi analizate și corelate de factorii de decizie și după caz, utilizate în cadrul proiectului de H.G. privind procedura de desemnare, atribuțiile, modalitatea de organizare a activității și procedura de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale funcționarului public desemnat consilier de etică, precum și pentru aprobarea modalității de raportare a instituțiilor și autorităților în scopul asigurării implementării, monitorizării și controlului respectării principiilor și normelor privind conduita funcționarilor publici.
- La finalul fiecărui eveniment de tip consultare publică, participanții au completat chestionarul de evaluare a evenimentului în care au avut

posibilitatea să își exprime opinia cu privire la organizarea, desfășurarea, conținutul și utilitatea consultărilor publice. Rezultatele centralizate ale acestor chestionare au fost utilizate după fiecare eveniment la evaluarea gradului de satisfacție al participanților, oportunitate prin care s-a realizat îmbunătățirea dezbaterilor desfășurate ulterior. În același timp, centralizarea rezultatelor obținute în urma aplicării chestionarelor de la toate evenimentele, a contribuit la o evaluare finală asupra procesului de consultare publică, care a devoalat calitatea generală și utilitatea dezbaterilor din perspectiva participanților.

2. Colectarea și analizarea informațiilor

2.1 Metoda de colectare a datelor în timp real

La fiecare eveniment de tip consultare publică a participat un reprezentant desemnat de beneficiar, care în calitate de raportor a întocmit pentru fiecare eveniment un raport intermediar care a cuprins intervențiile participanților, conținutul și concluziile finale ale dezbaterilor, conform structurii stabilite pentru elaborarea raportului. Pentru colectarea datelor în timp real, necesare la elaborarea raportului intermediar, raportorul a folosit un document suport în care a notat intervențiile participanților. (anexa 1)

2.2 Analiza datelor colectate

Cele 14 rapoarte intermediare au fost centralizate și procesate, fiind indentificată relevanța imediată și/sau viitoare a fiecărei propuneri și observații furnizată de participanți. Analiza acestor opinii a condus la sintetizarea informațiilor din două perspective: prima care vizează implementarea prevederilor legale în vigoare și a doua care oferă posibilitatea de a fi utilă la o viitoare reglementare.

Selecția informațiilor necesare la elaborarea unei sinteze a rezultatelor post consultare publică a presupus corelarea temelor abordate conform agendei de lucru cu observațiile și propunerile colectate pe următoarea structură:

- din punct de vedere al procedurii de desemnare a consilierului de etică;
- din punct de vedere al atribuțiilor și a modalității de organizare a activității consilierului de etică;
- din punct de vedere al procedurii de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale funcționarului public desemnat consilier de etică;
- din punct de vedere a modalității de raportare a instituțiilor și autorităților publice în scopul asigurării implementării, monitorizării și controlului respectării principiilor și normelor privind conduita funcționarilor publici.

3. Sintetizarea rezultatelor post consultare publică

Pe parcursul derulării celor 14 evenimente de tip consultare publică, participanții au avut intervenții prin care au expus diferite observații și propuneri specifice cu privire la procedura de desemnare a consilierului de etică, atribuțiile și modalitatea de organizare a activității acestuia, procedura de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale funcționarului public desemnat consilier de etică, precum și pentru aprobarea modalității de raportare a instituțiilor și autorităților în scopul asigurării implementării, monitorizării și evaluării nivelului de respectare a principiilor și normelor privind conduita funcționarilor publici.

Trebuie remarcată participarea și implicarea reprezentanților Ministerului Justiției, care au promovat importanța proiectului „ETICA - Eficiență, Transparență și Interes pentru Conduita din Administrație”, cod SIPOCA 63 și au evidențiat subiectul integrității privit din perspectiva nivelului central și local.

Prin intervențiile constant întreprinse la majoritatea subiectelor abordate, reprezentanții Ministerului Justiției au contribuit la îmbunătățirea și clarificarea dezbaterilor, oferind explicații directe și exacte pentru interpretarea corectă a unor

prevederi din normele legale în vigoare, abordate eronat sau inexact de către anumiți participanți.

Un rol important în derularea evenimentelor de tip consultare publică l-au deținut și reprezentanții Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, care au promovat exemple de bune practici și metode cu rol de eficientizare a activităților care vizează conduita în autoritățile și instituțiile publice.

Reprezentanții Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, printr-o prezență activă, au determinat dezbaterile subiectelor în esență și au încurajat permanent participanții să își exprime opiniile, să facă observații și să înainteze propuneri.

A fost menționat faptul că se are în vedere elaborarea unui proiect de act normativ care să reglementeze normele de aplicare cu privire la procedura de desemnare, atribuțiile, modalitatea de organizare a activității și procedura de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale funcționarului public desemnat consilier de etică, precum și reglementări care să vizeze aprobarea modalității de raportare a instituțiilor și autorităților prin care să se asigure implementarea, monitorizarea și controlul respectării principiilor și normelor privind conduita funcționarilor publici.

Participanții au fost informați că acest proiect urmează să intre în proces de transparență decizională, iar în contextul dat s-a recomandat să se urmărească site-urile MLPDA și ANFP, fiind lansate invitații pentru observații și propuneri după momentul publicării.

Observațiile și propunerile colectate, împreună cu intervențiile, răspunsurile și explicațiile oferite participanților de reprezentanții Ministerului Justiției, reprezentanții Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației și reprezentanții Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, au generat principalele repere care au contribuit la sintetizarea informațiilor post consultare publică.

3.1 Structurarea observațiilor și propunerilor

a) Observațiile și propunerile prezentate de reprezentanții autorităților și instituțiilor publice, au fost structurate în funcție de tematica abordată, relevanță și argumentare, astfel:

Teme abordate în cadrul întâlnirilor cu reprezentanții autorităților și instituțiilor publice	Observații	Argumente	Propuneri	Argumente
Procedura de desemnare a consilierului de etică	tendința persoanelor desemnate ca și consilieri de etică de a nu accepta această nouă numire.	alte responsabilități de serviciu, activitatea în plus generează comprimarea timpului de lucru și poate afecta atât rezultatele activităților de bază cât și cele de consiliere etică.	-înființarea unui post independent care să se ocupe doar de consiliere etică - externalizarea atribuțiilor consilierului de etică	-promovarea integrității și a valorilor etice în rândul angajaților și gestionarea conflictelor existente între angajați necesită timp și dedicare totală. - se evită presiunea pusă pe funcționarul care trebuie să îndeplinească și alte sarcini de serviciu, prin diminuarea atribuțiilor. - un consilier extern inspiră mai ușor încredere, imparțialitate și respectarea confidențialității.
	calitatea și profesionalismul consilierului de etică nu reprezintă în totdeauna un criteriu pentru desemnare	Lipsa de profesionalism, legitimitate și încrederea pe care o are în rândul colegilor	persoana desemnată consilier de etică trebuie să aibă pregătirea necesară, să cunoască personalul din instituție, profesia și funcțiile angajaților precum și responsabilitățile de servicii ale	numirea trebuie fundamentată pe abilitățile și studiile și gradul de instruire al funcționarului public, legitimitatea acestuia printre ceilalți angajați precum și să inspire un nivel ridicat de încredere.

			acestora.	
	stabilirea optimă a modalităților de desemnare pentru funcția de consilier de etică	-numirea de către conducătorul instituției poate afecta încrederea, imparțialitatea și confidențialitatea în fața colegilor - numirea prin votul colegilor poate afecta legitimitatea în fața conducerii și colaborarea cu aceasta.	desemnarea consilierului de etică de către conducere, după o consultare prealabilă a colectivului instituției	criteriile de desemnare trebuie bazate pe o combinație între opinia colectivului și punctul de vedere al conducerii, totul fundamentat pe vocația, abilitățile și studiile persoanei desemnate, legitimitatea acestuia în fața conducerii și a colegilor precum și nivelul de încredere pe care îl inspiră.
	clarificare cu privire la durata, continuitatea și încetarea calității de consilier de etică	posibilitatea eliberării din funcție înainte de finalizarea mandatului, în cazul schimbării conducerii instituției	clarificări asupra interpretării art. 452, alin. 2 din codul administrativ - dobândirea calității de consilier de etică vizează deținerea unui statut <i>temporar</i> atribuit cu respectarea unor condiții exprese, pentru o perioadă de 3 ani.	terminologia <i>temporar</i> menține posibilitatea instituției de a desemna, păstra sau schimba consilierul de etică oricând pe parcursul celor 3 ani, legislația trebuie să aducă anumite clarificări în interpretarea acestei terminologii.
Atribuțiile și modalitățile de organizare a activității consilierului de etică	implicarea directă a conducătorului ierarhic în activitatea consilierului de etică poate produce dezavantaje	este afectată activitatea de consiliere etică prin neîncrederea angajaților de a apela la consilier și poate fi afectată confidențialitatea activității.	precizări exacte în legislație asupra contextului în care apare în activitatea consilierului de etică obligativitatea subordonării față de conducere, protecția activității acestuia precum și drepturile care le are în privința confidențialității față de informațiile deținute.	dreptul consilierului de etică la protecție din perspectiva activităților desfășurate, a informațiilor deținute și a ședințelor de consiliere oferite dar și de susținere necondiționată din partea instituției pentru respectarea confidențialității.
	cuantumul de atribuții reprezintă din perspectiva activităților de	activitățile cumulate creează o apreciere negativă cauzată	-atribuțiile aferente exercitării calității de consilier de etică să nu depășească	anumite excepții ca și recompensa, măresc interesului față de funcția de consilier de

	consiliere etică un rol suplimentar în ceea ce privește volumul de muncă pentru funcționarul desemnat consilier de etică, fapt care duce la refuzul desemnării	de volumul mai mare de muncă și responsabilitățile crescute, acest fapt produce dezinteres față de ocuparea acestei funcții dar și față de îndeplinirea eficientă a îndatoririlor.	50% din totalul atribuțiilor din fișa postului corespunzătoare funcției publice deținute de funcționarul public desemnat consilier de etică -existența unor fișe de post separate. -posibilitatea de recompensare a activităților suplimentare desfășurate de consilier de etică	etică și eficientizează activitățile prin creșterea gradului de implicare.
	absența unor standarde comune pentru consilierii de etică în ceea ce privește activitatea și instrumentele folosite creează diferențe nefavorabile asupra eticii și conduitei din autorități și instituții publice.	instrumentele folosite sunt diferite, activitățile nu sunt constante și rezultatele nu sunt egale.	precizări exacte în legislație prin standardizarea activităților de consiliere etică și a instrumentelor utilizate de consilierul de etică (proceduri, chestionare, rapoarte, etc.) și precizarea exactă și clară a atribuțiilor în lege	atribuții clare, exacte și comune tuturor consilierilor de etică, standardizarea clarifică și impune metode și instrumente de lucru comune pentru toți consilierii de etică, evită interpretarea personală și elaborarea instrumentelor în funcție de părerea fiecăruia.
	percepția scăzută a funcționarilor publici asupra rolului consilierului de etică și asupra atribuțiilor acestuia	rolul și organizarea activității consilierului de etică sunt evidențiate deficitar în instituție, de multe ori considerate fără rost.	reglementare care să susțină statutul consilierului de etică, prin legitimitate formală și informală în fața colegilor și al superiorilor ierarhici și care să asigure o mai bună protecție	elaborarea unor mecanisme legislative care să se confere un statut corespunzător responsabilităților, poate întări percepția asupra importanței pe care o are activitatea și consilierului de etică și rolul acestuia în instituție.
	asigurarea spațiului și logisticii necesare pentru desfășurarea activității de consiliere etică.	lipsa spațiilor sau spații neadecvate pentru susținerea ședințelor de consiliere, lipsa resurselor	prevedere legală care să impună instituțiilor asigurarea spațiului și resurselor adecvate	sprijinul logistic din partea instituției, suportul informațional și la timpul necesar desfășurării activității de consiliere etică

		materiale.	desfășurării activității de consiliere etică	reprezintă o componentă esențială pentru implementarea unei culturi etice.
Formarea și procedura de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale funcționarului public desemnat consilier de etică.	clarificarea evaluărilor, a criteriilor de performanță și a calificativelor.	îmbinarea calificativelor rezultate din activitățile de bază cu cele din activitățile de consiliere etică, pot crea inexactități asupra evaluării, cauzând situații nefavorabile pentru funcționarul evaluat în acest context.	-evaluarea separată a activităților funcționarului public desemnat consilier de etică - o singură fișă de evaluare cu două rubrici distincte, -două fișe de evaluare separate.	utilizarea unor fișe și criterii de evaluare distincte pot asigura identificarea unor calificative corecte și exacte pentru activitățile derulate de funcționarul desemnat consilier de etică.
	aplicarea și verificarea normelor de conduită	sunt neclarități care privesc modalitatea de verificare și evaluare întreprinse de personalul din conducere asupra aplicării normelor de conduită	o prevedere care să conțină metode transparente de verificare prealabilă a normelor de conduită și aplicabilitatea lor și care să permită o evaluare ulterioară	verificarea transparentă a activității consilierului de etică oferă posibilitatea rectificării și îmbunătățirii activității acestuia cu privire la aplicabilitatea normelor de conduită în instituție înainte de evaluarea activității.
	performanța implică și nevoia de formare continuă a consilierului de etică	specificații clare cu privire la dreptul și posibilitatea consilierului de etică de a participa la cursuri de instruire în domeniu	prevederi legale care să stipuleze dreptul și obligațiile consilierului de etică privitor la formarea continuă dar și poziția instituției în acest sens.	posibilitatea consilierului de etică de a participa la cursuri de instruire din domenii precum: psihologie, comunicare managementul riscurilor, cursuri specifice domeniului de etică, științelor administrative, științelor sociale și științelor juridice asigură la dezvoltarea profesională și la creșterea performanțelor în activitatea de

<p>Modalitățile de raportare a instituțiilor și autorităților publice în scopul asigurării implementării, monitorizării și controlului respectării principiilor și normelor privind conduita funcționarilor publici.</p>	<p>aplicația informatică de raportare trebuie îmbunătățită.</p>	<p>-are un format greu și necomunicativ, dificil de prezentat.</p> <p>- etapele utilizate pentru actualizarea informațiilor în aplicație sunt identificate cu greutate</p>	<p>-modificări care să simplifice și să faciliteze actualizarea informațiilor pe aplicație</p> <p>-posibilitatea de raportarea în format on-line pentru ANFP și în format fizic pentru conducătorul instituției și pentru auditor.</p>	<p>consiliere.</p> <p>utilizarea aplicație cu ușurință, raportare eficientă, facil de prezentat și monitorizat.</p> <p>În acest caz a fost aduse în discuție informațiile existente în manualul de utilizare a aplicației din contul consilierilor de etică precum și subsecțiunea “informații utile” existentă în secțiunea Consilier de etică.</p>
	<p>frecvența și termenul de raportare</p>	<p>precizarea exactă a termenelor de raportare</p>	<p>frecvența raportărilor către Agenția Națională a Funcționarilor Publici să fie semestrială, iar perioada de raportare să fie prima lună a semestrului următor raportării</p>	<p>respectarea termenelor de raportare</p>
	<p>informarea publicului cu privire la respectarea obligațiilor și a normelor de conduită.</p>	<p>lipsa preciziei în stabilirea informațiilor cu caracter public care trebuie extrase din rapoartele privind respectarea</p>	<p>prevederi care să ajute la interpretarea cu exactitate a informațiilor cu caracter public extrase din rapoartele privind</p>	<p>respectarea transparenței decizionale și a dreptului opiniei publice de a fi informată, fără încălcarea legislației prin divulgarea de</p>

		normelor de conduită elaborate de autoritățile și instituțiile publice și publicate pe site-ul propriu.	respectarea normelor de conduită elaborate de autoritățile și instituțiile publice care trebuie publicate pe site-ul propriu și transmise către Agenția Națională a Funcționarilor Publici.	informații confidențiale.
--	--	---	---	---------------------------

b) Observațiile și propunerile prezentate de reprezentanții publicului larg, au fost structurate în funcție de tematica abordată, relevanță și argumentare, astfel:

Teme abordate în cadrul întâlnirilor cu reprezentanții publicului larg	Observații	Argumente	Propuneri	Argumente
<i>Procedura de desemnare a consilierului de etică</i>	modul de prin care se face desemnare trebuie stabilit cu grijă	procedura de desemnare poate să vulnerabilizeze consilierul în zona de legitimitate	prevederi care să asigure transparență, egalitate și corectitudine la desemnare.	evitarea vulnerabilizării și creșterea gradului de legitimitate a persoanei desemnate consilier de etică evitarea desemnării consilier de etică a unei persoane cu moralitate, conduită și integritate îndoielnică
	statutul în instituție și în comunitate	percepția persoanei desemnate în rândul colegilor și al comunității	prevederi care să asigure posibilitatea de verificare a integrității și conduitei în instituție și comunitate înainte de desemnare	evitarea desemnării consilier de etică a unei persoane cu moralitate, conduită și integritate îndoielnică
	desemnarea și rolul consilierului de etică	publicul larg este neinformați cu privire la consilierul de etică	prevederi care să dispună instituțiilor campanii de	importanța informării cetățenilor din

			informare a cetățenilor cu privire la desemnarea și rolul consilierului de etică	comunitate cu privire la consilierul de etică, rolul acestuia și beneficiile pe care le aduce existența lui comunității și contribuabililor.
Atribuțiile și modalitățile de organizare a activității consilierului de etică	dificultăți la chestionarea cetățenilor de către consilierul de etică	lipsa de informare cu privire la conduita în instituțiile publice și cultura civică deficitară	prevederi clare cu privire la atribuțiile pe care le are consilierul de etică atât în raport cu cetățenii cât și din punct de vedere al informării acestora	cetățenii bine informați pot asigura dezvoltarea relațiilor de comunicare și colaborare cu consilierul de etică, acest aspect jucând un rol important în ceea ce privește percepția față de conduita funcționarilor publici în relația cu cetățenii
	transparența și credibilitatea instituțională	prin activitatea sa consilierul de etică trebuie să susțină transparența decizională și promovarea informațiilor de interes public	prevederi prin care activitatea de consiliere etică a funcționarilor să valorifice importanța transparenței în cazul subiectelor de interes public	creșterea credibilității instituționale
	calitatea serviciilor publice și relația cu cetățenii	calitatea serviciilor publice este scăzută și din cauza atitudinii, comportamentului sau conduitei funcționarului în raport cu cetățeanul	prevederi prin care activitatea de consiliere etică a funcționarilor să vizeze conduita între colegi, dar și profesionalismul, promptitudinea și responsabilitatea față de cetățean	creșterea credibilității instituționale și îmbunătățirea percepției față de funcționarul public.
Formarea și procedura de evaluare a	complexitatea activității consilierului de etică	îngrijorare față de modul în care consilierii de etică pot	-pe lângă alte reglementări, normele de	doar așa se poate ține pasul cu cerințele care

performanțelor profesionale individuale ale funcționarului public desemnat consilier de etică		să asimileze și să implementeze schimbările aduse de Codul administrativ cu privire la etică și conduită.	aplicare trebuie să prevadă și modul în care consilierul de etică își înțelege misiunea individual și este înțeles în cadrul instituției -trebuie ajutat să cunoască și să stăpânească foarte bine instrumentele de lucru	sunt într-o schimbare rapidă și de multe ori fundamentală.
	formarea consilierului de etică	consilierul de etică trebuie să aibă o pregătire specifică în domeniu	trebuie incluse în tematică cursuri de psihologie, noțiuni de mediere și de dezvoltare personală, comunicarea și negocierea conflictelor, managementului stresului, managementul timpului, spețe și studii de caz.	activitate de calitate, utilă colegilor, instituției și cetățenilor.

3.2 Sinteza informațiilor relevante obținute.

Din analiza informațiilor relevante obținute în urma centralizării rapoartelor intermediare realizate în cadrul evenimentelor de tip consultare publică prin care au fost centralizate observațiile și propunerile argumentate de participanți în timpul dezbaterilor s-au evidențiat opinii de o relevanță imediată care pot ține de implementarea prevederilor legale în vigoare și care au vizat stipularea în normele de aplicare a unor cerințe cumulative necesare pentru dobândirea calității de consilier de etică și a unor criterii de selecție clare prin care să se identifice și să se promoveze vocația și profesionalismul.

Au mai fost propuse prevederi care să clarifice resursele de care consilierul de etică trebuie să dispună, cu referire la sprijinul logistic din partea instituției, la suportul informațional și la timpul necesar desfășurării activităților.

Au fost făcute observații cu privire la discrepanțele salariale care apar la nivelul funcțiilor din administrația publică locală, precum și aspecte privind caracterul și calitatea oamenilor. S-a apreciat că interesul față de activitatea de consiliere etică este scăzut și din cauza lipsei de remunerare suplimentară și s-a adus în discuție un sistem de recrutare care să conțină un pachet salarial atractiv pentru consilierii de etică.

Pe de altă parte în cadrul dezbaterilor au existat voci din rândul participanților care au exprimat temerea că dacă activitatea de consiliere etică va fi recompensată prin pachet salarial sau prin spor financiar, există riscul ca această calitate să fie atribuită unei persoane care nu are neapărat vocația de a fi consilier de etică și s-a argumentat importanța recrutării persoanei potrivite care trebuie să fie motivată în primul rând de rolul pe care îl are consilierul de etică și de dorința de a îndeplini acest rol și nu de recompensarea financiară.

Au fost precizate aspecte care au evidențiat confuzia creată între atribuțiile consilierului de etică și atribuțiile avertizorului de integritate, fiind solicitate măsuri care să clarifice pentru toți angajații diferențele dintre aceste atribuții. Dezbaterile pe această temă au argumentat activitățile separate ale celor doi în cadrul instituției și a evidențiat importanța promovării rolului consilierului de etică în rândul angajaților.

În ceea ce privește cunoștințele personalului din instituțiile publice, dar și ale publicului larg, asupra rolului și activităților consilierului de etică, observațiile au evidențiat lipsa de informare și cunoașterea insuficientă a atribuțiilor consilierului de etică, fiind printre cauzele principale care împiedică acțiunea profesională eficientă a consilierului de etică.

În acest sens în cadrul dezbaterilor au fost furnizate soluții care pun în valoare activitatea consilierului de etică și s-a discutat despre importanța eficientizării modalităților de comunicare atât dintre consilierul de etică și angajați, cât și cu publicul larg, prin utilizarea corectă a instrumentelor de comunicare precum: claritatea informațiilor; tonul de comunicare; instrumente de suport; materiale informative; campaniile de comunicare, de informare și de conștientizare.

Totodată au fost menționate elementele de comunicare promovate și transmise de ANFP, fiind aduse în discuție: Strategia de comunicare privind standardele etice și conduita în administrația publică; Manualul de identitate vizuală asociată scopului și obiectivelor comunicării pe tema eticii și integrității în funcția publică; Manualul de identitate vizuală asociată scopului și obiectivelor exercitării mandatului/ funcției/ atribuțiilor de consilier de etică.

Alte aspecte pe care participanții le-au identificat drept o sursă care îngreunează activitatea, au fost funcțiile sensibile și accesul restricționat al consilierului de etică la anumite informații. Aceste aspecte cuprinse în observații și discutate, au devoalat situații nefavorabile pentru consilierul de etică în ceea ce privește posibilitatea de a realiza o monitorizare completă a climatului etic din instituție. În cadrul dezbaterii acestui subiect, ca o soluție de ameliorare a situațiilor expuse s-au făcut recomandări care au pus accentul pe latura preventivă a activității consilierului de etică precum și pe competențele și capacitatea acestuia de a întreține o bună colaborare cu colegii.

Discuțiile au abordat și rolul managerului în activitatea consilierului de etică, iar în acest caz observațiile și propunerile au susținut respectarea măsurilor de confidențialitate și neingerința managerului în activitatea directă a consilierului de etică. În același timp s-a susținut că din punct de vedere al activității etice, managerul instituției trebuie să acorde suport logistic și moral consilierului de etică, dar și să intermedieze intervențiile consilierului de etică dacă este cazul sau îi este solicitat acest lucru.

Un punct important în cadrul dezbaterilor a fost reprezentat de polemica apărută cu privire la nevoia de implementarea a unei proceduri operaționale pentru consilierul de etică sau a unei proceduri de sistem. Mai multe persoane au susținut nevoia de a se aproba la nivel național o serie de măsuri precum ghiduri, instrumente și proceduri, care să susțină unitar activitatea consilierilor de etică și să-i faciliteze în acest fel îndeplinirea atribuțiilor.

Nevoia consilierilor de etică de a înțelege cât mai bine pașii care trebuie urmați în desfășurarea activităților și îndeplinirea atribuțiilor, a reprezentat principalul argument pentru propunerea unei intervenții unitare asupra entităților publice, intervenție prin care ANFP să promoveze la nivel național o procedură de sistem, asigurând în acest mod un suport egal tuturor consilierilor de etică din autoritățile și instituțiile publice din țară.

Totodată participanții au argumentat că o procedură de sistem unitară poate consolida legitimitatea consilierului de etică provocând prin obligativitate mai multă implicare și sprijin din partea entităților publice și o colaborare mult mai eficientă care să ajute consilierul de etică la îndeplinirea atribuțiilor.

Au fost și intervenții susținute de către un număr mai mic de participanți, care au propus implementarea de proceduri operaționale la nivelul fiecărei entități publice argumentându-și poziția prin posibilitatea de a se ajusta procedura la specificul și nevoile entității publice respective și prin gradul mai mare de flexibilitatea în stabilirea modului de desfășurare a activităților.

Au fost propuneri venite din partea participanților în care au solicitat Agenției Naționale a Funcționarilor Publici să elaboreze pentru consilierii de etică instrumente care să le sprijine activitatea și au exemplificat în acest sens un ghid sau un kit de idei care să conțină informații practice despre metode prin care se poate susține ședința de consiliere, chestionare de lucru însoțite și de metode de interpretare, exemple de bune practici în domeniu, precum și studii comparative cu alte țări.

Propunerile au fost argumentate prin necesitatea diversificării în ceea ce privește desfășurarea activității consilierului de etică, fiind subliniată nevoia de a beneficia de chestionare prin care să se adreseze angajaților instituției și care prin metoda de aplicare să faciliteze identificarea cât mai exactă a nevoilor acestora. Au fost și propuneri care au evidențiat nevoia de testare periodică a angajaților din punct de vedere etic și al conduitei.

De asemenea, sunt așteptate și ghiduri orientative care să conțină exemple de dileme etice și modalități de rezolvare, metode practice și studii de caz cu situații dilematice și spețe precum și informații esențiale și metode utilizate în managementul riscului.

În ceea ce privește formarea profesională au fost dezbătute subiecte care au vizat importanța pregătirii profesionale a consilierului de etică, fiind aduse în discuție atât pregătirea de bază, cât și pregătirea specifică. Propunerile avansate au prevăzut necesitatea participării consilierului de etică la cursuri specifice la desemnarea sa și la cursuri periodice organizate pe parcursul exercitării atribuțiilor. A mai fost propusă elaborarea unui program pilot de formare pentru consilierii de etică proveniți din autorități și instituții publice, care activează în mediul central, județean și local, utilizarea acestui program pilot și monitorizarea rezultatelor pentru a se vedea dacă are aplicabilitate.

Totodată au fost propuse diferite programe de instruire din domenii precum: comunicarea cu publicul; medierea conflictelor; managementul schimbării; logică și gândire critică; psihologie; administrație publică; științe juridice; dileme etice; științe sociale; teologie.

Cu privire la metoda de evaluare, s-a propus ca aceasta să fie astfel gândită încât calificativele să nu nedreptățească funcționarul desemnat consilier de etică prin omiterea efortului depus în ambele direcții de activitate impuse de funcția de bază și de atribuțiile îndeplinite în calitate de consilier de etică. Astfel normele de aplicare să impună o metodă care să determine corect valoarea rezultatelor, iar calificativele

să fie conforme cu realitatea și să nu fie afectate de cumulul rezultatelor obținute în cadrul celor două activități distincte.

În vederea respectării confidențialității s-a propus ca normele de aplicare să conțină specificații clare cu privire la divulgarea de informații care fac obiectul consilierii etice către alte persoane, indiferent de funcția și nivelul ierarhic al acestora și să prevadă situațiile în care legea obligă prezentarea acestor informații.

Cu privire la actualizarea permanentă a cunoștințelor din domeniul eticii și integrității, normele de aplicare să specifice atât dreptul și obligația consilierului de etică de a participa la programe de formare și perfecționare profesională, dar și cadrul și obligația de implicare a instituției publice în acest sens.

Normele de aplicare să prezinte cu exactitate obligațiile pe care le are consilierul de etică la momentul desemnării, dar și la încetarea mandatului în vederea clarificării modalităților de predare-primire a atribuțiilor și documentelor aferente.

Pentru a se evita situațiile de comprimare a timpului alocat, resursă importantă în desfășurarea activităților pentru funcționarul public desemnat consilier de etică s-a propus ca atribuțiile de consiliere etică să nu depășească 50% din totalul atribuțiilor prevăzute în fișa postului prevăzută pentru funcția de bază, iar acest aspect să fie prevăzut în normele de aplicare.

Normele de aplicare să conțină modalitatea de raportare cu privire la respectarea principiilor și normelor de conduită a funcționarilor publici cu referiri la modul de colectare a informațiilor, structura raportului, perioada pentru care se realizează raportarea și termenul până la care se poate raporta, precum și facilitățile cu privire la modul de transmitere a raportului.

În ceea ce privește raportarea, propunerile au vizat o structură mai dezvoltată calitativ care să conțină cât mai multe informații relevante. Participanții au propus ca raportarea să aibă un format on-line pentru ANFP și un format fizic pentru conducătorul instituției și pentru auditor. Totodată au solicitat demersuri prin care pașii ce trebuie urmați pentru actualizarea informațiilor în aplicație să fie

identificați mai ușor. În acest caz a fost aduse în discuție informațiile existente în manualul de utilizare a aplicației din contul consilierilor de etică precum și subsecțiunea “ informații utile” existentă în secțiunea Consilier de etică.

Din punctul de vedere al relevanței viitoare, au existat opinii care au propus ca reglementările legislației din domeniul consilierii etice să prevadă în viitor mecanisme care să confere suportul adecvat prin care să se implementeze pentru consilierul de etică desemnat din rândul personalului care își desfășoară activitatea în cadrul aceleiași entități publice, un statut independent și corespunzător responsabilităților sale. În acest sens s-a specificat ca legislația să conțină în viitor standarde care să ofere consilierului de etică susținere în ceea ce privește legitimitatea și independența sa completă în fața colegilor și superiorilor ierarhici, asigurându-se în acest fel atât protecția activităților întreprinse, cât și facilitarea îndeplinirii atribuțiilor.

Cu privire la independența consilierului de etică au existat și propuneri care au adus în centrul consultărilor, posibilitatea de externalizare a atribuțiilor acestuia. Dezbaterile pe tema externalizării atribuțiilor de consiliere etică au avut un conținut complex, propunerile avansate de participanți evidențiind mai multe posibilități.

Pe de o parte unele propuneri au vizat înființarea unor entități centrale care să se ocupe în mod expres de consiliere etică, cu birouri descentralizate la nivelul prefecturilor și care să își ofere serviciile de consiliere etică funcționarilor din cadrul instituțiilor publice județene și locale.

Pe de altă parte propunerile au vizat și posibilitatea de a exista entități independente în care să își desfășoare activitatea profesioniști cu studii de specialitate în domeniul juridic și psihologic care să pregătească funcționarii pe teme de conduită, să acorde acestora consiliere profesionistă, dar și să organizeze anual evaluarea cunoștințelor de etică și conduită a funcționarilor printr-o testare care se poate realiza și on-line. Totodată, aceste entități să poată crea și administra o bază de date care să conțină informații cu privire la activitățile desfășurate, la conduita

funcționarilor și la mediul etic din instituții și care să poată fi utilizată la activitatea de raportare.

În cadrul dezbaterilor pe tema externalizării, participanții au adus argumente pro și contra cu privire la acest demers, o parte au susținut că avantajele externalizării pot consta în crearea unei profesii a consilierului de etică și să dețină un cod C.O.R., ceea ce ar duce la formarea unui corp al consilierilor de etică de vocație, competenți, responsabili și independenți, dedicați profesiei, cu pregătire diversificată, capabili să acorde un sprijin diferențiat în funcție de situație, de speță sau de solicitarea întâlnită.

Au existat și păreri care au susținut că externalizarea atribuțiilor consilierului de etică poate reprezenta un dezavantaj, întrucât activitatea acestuia poate fi afectată de faptul că nefăcând parte din colectiv nu poate obține informații exacte cu privire la atmosfera etică din instituție și nici o colaborare deschisă cu personalul.

Dezbaterile au abordat și posibilitatea ca pe viitor activitățile consilierului de etică să fie comasate cu alte atribuții sau responsabilități pe care instituția publică trebuie să le îndeplinească. În acest sens au existat participanți care au propus ca atribuțiile consilierului de etică să fie suprapuse cu atribuțiile de raportare a riscurilor pe corupție, SNA, SCIM, GDPR. În cadrul discuțiilor, împotriva acestor propuneri au fost prezentate argumente clare, susținute de legislația în vigoare care impune atribuții separate pentru consilierul de etică, tocmai pentru că o comasare cu alte atribuții provenite chiar și din zona SNA, SCIM sau GDPR, creează o stare de confuzie care provoacă ineficiență.

Subiectul educației etice a reprezentat un punct important în cadrul dezbaterilor, în acest sens au existat propuneri pentru viitor care au vizat o colaborare între ANFP și Ministerul Educației pentru elaborarea unui program prin care să fie introduse în școli teme de studiu care să vizeze etica și conduita în administrația publică.

Rezultatele dezbaterilor organizate în cadrul evenimentelor de tip consultare publică reprezintă un pas important în domeniul consilierii etice din administrația publică din România prin încercarea de clarificare și remediere a lacunelor și a inconsistențelor legislative cu privire la consilierul de etică.

Cu privire la propuneri și recomandări trebuie remarcată disponibilitate și deschiderea participanților în abordarea temelor, interesul acestora față de facilitarea și suportul oferit de legislație la îndeplinirea cu succes a atribuțiilor, iar în ceea ce privește organizarea evenimentelor de tip consultare publică trebuie remarcată moderarea discuțiilor, intervențiile invitaților implicați în proiect precum și acuratețea prin care au fost prezentate informațiile în rapoartele interimare, proces fără de care punctele de vedere ale persoanelor direct interesate nu ar fi ajuns la cunoștința decidenților, iar transparența decizională ar fi fost afectată.

Pe de altă parte întâlnirile desfășurate în cadrul consultărilor publice au adus împreună persoane care dețin diverse poziții în entitățile publice de unde provin, de la membrii în comisiile de disciplină, raportori SCIM, consilieri juridici, personal de la resurse umane, poziții de conducere etc., precum și din zona publicului larg, ceea ce a asigurat discuții intense, cu perspective din unghiuri complementare consilierului de etică, care au dus la obținerea unor rezultate benefice pentru viitorul eticii în administrația publică din România.

4. Concluzii

În urma analizei întreprinse de participanți și organizatori pe legislația în vigoare s-a căzut de acord că prevederile legale referitoare la consilierul de etică din Codul administrativ, spre deosebire de trecut, definește, chiar dacă într-o notă “nu foarte exactă” (după părerea unor participanți la dezbateri) rolul instituțional al consilierului de etică, prin clarificări în ceea ce privește atribuțiile pe care acesta le îndeplinește,

desemnarea, continuitatea și încetarea activității, sarcinile de lucru, calendarul raportărilor și termenul de elaborare a materialelor.

S-a apreciat posibilitatea de creștere a încrederii funcționarilor publici în consilierul de etică și s-a ajuns la concluzia că măsurile luate de ANFP pentru a întări rolul consilierului de etică, dar și demersurile pe care consilierul de etică le va face ca urmare a intrării în vigoare a normelor din Codul administrativ și mai ales gradul de implicare a consilierului pe partea de informare, comunicare și prevenție vor duce la creșterea încrederii în consilierul de etică și în activitatea sa, fapt ce va schimba în bine percepția cetățenilor față de funcționarul public și administrația publică în general.

Totodată a fost apreciată existența clară în noua legislație a referirilor cu privire la relația consilierului de etică în raport cu comisiile de disciplină și alte persoane sau structuri cu atribuții similare sau complementare celor ale consilierilor de etică dar și la relația dintre conducere și consilierul de etică, precum și recomandări clare în ceea ce privește responsabilitatea consilierului de etică în raport cu solicitantul de consiliere.

În același timp, participanții au admis că legislația conține și prevederi clare în ceea ce privește confidențialitatea, obligațiile pe care consilierul de etică trebuie să le respecte pe parcursul activității de consiliere etică dar și drepturile pe care acesta le are în acest sens .

Pe de altă parte, evenimentele de consultare publică au oferit posibilitatea de a fi identificate aspecte relevante cu privire la implementarea reglementărilor legale din domeniul consilierii etice, iar observațiile și propunerile prezentate au făcut obiectul unei analize în vederea introducerii lor în normele de aplicare a acestora.

S-au adresat propuneri care au urmărit stipularea în normele de aplicare a unor cerințe cumulative necesare pentru dobândirea calității de consilier de etică și au solicitat ca legislația să conțină criterii de selecție clare, prin care să se identifice și să se promoveze vocația și profesionalismul.

În același timp s-a propus o reglementare care să impună cursuri specifice de instruire la numire și cursuri periodice de instruire pe parcursul exercitării funcției de consilier de etică.

O altă propunere a vizat introducerea unei prevederi care să clarifice resursele de care consilierul etic trebuie să dispună, cu referire la sprijinul logistic din partea instituției, la suportul informațional și la timpul necesar desfășurării activității.

În ceea ce privește raportarea, participanții au propus un format on-line pentru ANFP și un format fizic pentru conducătorul instituției și pentru auditor. Totodată au solicitat ca pașii care trebuie urmați pentru actualizarea informațiilor în aplicație să fie identificați mai ușor. În acest caz a fost aduse în discuție informațiile existente în manualul de utilizare a aplicației din contul consilierilor de etică precum și subsecțiunea “informații utile” existentă în secțiunea Consilier de etică.

În urma desfășurării evenimentelor de consultare publică, se poate aprecia faptul că participanții au contribuit la stabilirea și clarificarea unor aspecte care pot îmbunătăți normele de aplicare prevăzute de legislația în vigoare cu privire la consilierea etică.

În ceea ce privește observațiile pentru viitor, participanții au avansat propuneri care în urma unor analize atente pot fi cuprinse în acte normative ce urmează să completeze sau să modifice, dacă este cazul, prevederile legale în vigoare.

În acest sens au solicitat să se aibă în vedere posibilitatea alegerii consilierului de etică prin votul colegilor din instituție și să se prevadă o funcție publică distinctă a consilierului de etică, special dedicată acestei misiuni, care să fie independentă și similară cu cea a responsabilului pentru protecția datelor cu caracter personal.

Au existat și opinii care au propus spre analizare și posibilitatea înființării unei comisii de etică la nivelul instituției, cu rolul de a completa eforturile consilierului de etică.

În același timp au existat și propuneri care au vizat o analiză atentă asupra posibilității de externalizare a funcției de consilier de etică.

Toate aceste propuneri pentru a fi realizabile în viitor trebuie să întrunească criteriile care să respecte în primul rând analiza cost-beneficiu, să dispună de resursele necesare și să-și dovedească eficiența și eficacitatea față de prevederile legale actuale.

La final, referindu-ne la scopul și obiectivele evenimentelor de tip consultare publică, putem afirma că observațiile și propunerile prezentate de participanți au oferit o percepție reală asupra situației consilierilor de etică din instituțiile publice și a problemelor pe care aceștia le întâmpină în exercitarea funcției și în același timp s-a putut identifica aspecte care pot aduce îmbunătățiri activității din domeniul eticii și care pot face obiectul unor analize a căror rezultate să determine anumite prevederi legale în viitor.

Analizând datele obținute din centralizarea răspunsurilor oferite de participanți la întrebările formulate în chestionarele de evaluare a calității celor 14 evenimente de tip consultare publică, rezultatele evidențiază un procentaj favorabil reprezentat de răspunsuri în care participanții s-au declarat în proporție de 86,15% foarte mulțumiți de organizarea și utilitatea evenimentului și răspunsuri în proporție de 13,58% în care participanții s-au declarat mulțumiți. În ceea ce privește răspunsurile care au exprimat nehotărâre sau dezacord, acestea au reprezentat o cantitate neglijabilă de 0,27%.

În acest context se poate aprecia faptul că feedback-ul obținut de la participanții celor 14 evenimente de tip consultare publică este unul pozitiv, fapt ce dovedește că agenda sesiunilor de consultare publică a fost clar prezentată și moderată, conținutul sesiunilor de consultare publică a fost bine structurat, metodele de conducere a discuțiilor abordate de moderatorii au fost eficiente, subiectele bine alese, moderatorii au prezentat o ținută adecvată și au încurajat permanent activismul participanților.

De asemenea, condițiile de desfășurare (atât cele tehnice cât și cele care privesc spațiul alocat) a evenimentelor au fost apreciate drept adecvate și confortabile.

Aceste rezultate atestă faptul că din perspectiva participanților invitați la evenimente, consultările publice au avut un impact favorabil în ceea ce privește organizarea, tematica abordată și atingerea obiectivelor.

Anexa

STRUCTURA RAPORTULUI INTERMEDIAR CONSULTĂRII PUBLICE PE TEMA ETICII ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ organizate în cadrul proiectului *ETICA - Eficiență, Transparență și Interes pentru Conduita din Administrație*

Data și locul de desfășurare a dezbaterilor

Număr participanți	
1. Comunicarea în domeniul eticii în administrația publică	
Intervenții -nume participant	Conținut intervenție/propunere
2. Desemnarea consilierului de etică	
Intervenții -nume participant	Conținut intervenție/propunere
3. Atribuțiile consilierului de etică: fișa postului, modalitatea de organizare a activității, răspunderea	
Intervenții -nume participant	Conținut intervenție/propunere
4. Formarea, perfecționarea și evaluare a performanțelor profesionale ale consilierului de etică	
Intervenții -nume participant	Conținut intervenție/propunere
5. Modalități de raportare către ANFP, prezentarea aplicației informatice de raportare Responsabilități specifice privind procesul de raportare Publicitatea rapoartelor de monitorizare	
Intervenții -nume participant	Conținut intervenție/propunere
6. Palierul de conducere - rol complementar consilierului de etică	
Intervenții - nume participant	Conținut intervenție/propunere
7. Concluzii	

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!**

**Titlul proiectului: ETICA - Eficiență, Transparență și Interes pentru
Conduita din Administrație**

Cod SIPOCA 63

Denumirea beneficiarului: Agenția Națională a Funcționarilor Publici

Data publicării: noiembrie 2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.